

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kato. Narkovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrtice za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglašne primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Praznik sv. Mihaela,

zmagovitega vodnika dobrih angeljev in mogočnega zaščitnika sv. kat. cerkve, je ob enem god eksc. prevzvišenega g. knezoškofa, našega za čast božjo in zveličanje škofljanov neutrudno delavnega nadpastirja. Dne 20. septembra t. l. so dopolnili šestdeseto leto svojega življenja. V 21. letih njihovega modrega škofovanja se je mogočno dvignilo versko-socialno življenje v škofiji. Večinoma po njihovi inicijativi in skrbi je nastalo 25 novih cerkev, med njimi prekrasna bazilika Matere milosti v Mariboru in v sedanjih dneh velikanska triladna in dvastolpna župnijska cerkev v Rajhenburgu, kateri na korist se pravkar mudijo na Francoskem, da v Lurdu in Paray le Monial blagoslovijo za njo odločene kipe lurske Marije, presv. Srca Jezusovega in sv. Jožefa. Koliko so storili prevzvišeni za olepšavo stolnice in drugih cerkev v škofiji, za dijaško semenišče, za knezoškofijsko bogoslovje, za uboge dijake, za šolske sestre — ogromne svote, katere so žrtvovali za dobrodelne naprave, so zapisane v knjigi življenja. Z vpejavo večne molitve, s sinodami in z mnogoštevilnimi slovstvenimi deli so si postavili monumentum aere perennius, spomenik, ki ga čas ne bo mogel razrušiti. Zgodovinskega pomena za škofijo je tudi povišanje konjiške nadžupnije v arhidiaconijo.

Zdaj na svetih krajih na Francoskem za nas molijo: v Curihu, kamor so dospeli na potovanju v Lurd dne 20. septembra zvečer, so na dan sv. apostola Matevža v cerkvi naše ljube Gospe pri oltarju sv. Nikolaja de Flüe maševali za svoje škofljane. Razen te cerkve so obiskali cerkev sv. Antona. Dne 23. septembra so maševali v Lyonu v Marijini cerkvi Fourviere (Forum vetus), katero so sezidali Lyončani v zahvalo, da leta 1870 nemške čete niso prodrle do njihovega mesta, in katera je najkrasnejše Marijino svetišče na Francoskem. Popoldne istega dne so se odpeljali v Ars na grob zveličanega župnika Janeza Vianney. Pokazalo se jim je med drugim srce zveličanca, ki je nestrohnjeno že 51 let, in katero kažejo le škofom. Dne 24. septembra so odrinili iz Lyona dalje proti Lurdu, kjer so dne 26. septembra ob 10. uri predpoldne v čudoviti votlini blagoslovili omenjena kipa lurske Matere božje in sv. Jožefa.

Mi prosimo Boga, naj nam jih obvaruje še leta in leta, naj jih krepi in tolaži v težavah škofovske službe in naj obilo blagoslovlja vse njihovo delovanje! Po vsej škofiji se je opravljala danes slovesna služba božja za nadpastirja in vsem nam iz srca prihaja cerkvena molitev: O Bog, pastir in vladar vseh vernih, glej milostljivo na svojega služabnika našega škofa Mihaela, ki si jih pastirja naše lavantinske škofije postavil; dodeli jim, da tistim, čez katere so postavljeni, z besedo in dejanjem k dobremu služijo in tako s čredo, ki jim je izročena, dosežejo večno življenje!

Resna beseda.

Povdarjalo se je že večkrat in izkušnja to potrjuje, da zmaguje katoliška stranka ob volitvah najlažje tam, kjer je katoliško časopisje dobro razširjeno. Občinske volitve v naši deželi, kjer so se vršile v zadnjem času, so očitno dokazale, da je naša stranka sijajno zmagala po občinah, kjer so v velikem številu razširjeni naši listi. Kdor hoče katoliški stvari najbolj koristiti, naj razširja in utrjuje katoliško časopisje med ljudstvom. To je dandanes najboljšo orožje zoper liberalizem. Naj navedemo v tem oziru odlomek iz govora P. Kolba na zadnjem avstrijskem katoliškem shodu v Inomostu:

„Liberalno časopisje je najhujši kvarljivec vsega krščanstva. Časopisje vodi javno mnenje, ljudsko vest, državniki, vlade, parlamenti, zakonodajni zbori, vse krivi svoj hrbet pod bičem in kupljenim peresom neznanih skritih liberalnih časnikarjev. Vsak dan nove zmote, nov zasmeh, ki se zajeda kakor strup v ljudsko dušo. Vsa nadarjenost in ves talent podlega skoro v tem boju, kjer kupljena peresa z lažjo, zvitostjo, hinavščino trgajo vsak značaj. Slučaj Ferrer

in Barcelona nam kažejo, kam more privedi Avstrijo ta večna gonja in neprestano hujskanje liberalnega časopisja. Revolucija in največji zločini so sad takega časopisja. Če hočemo to silo zatreti, potem je treba najprej, da se katoliška javnost z drugačno vstrajnostjo in pogumnostjo loti tega dela, kakor se ga je prijel do sedaj. Treba je neumorne agitacije od hiše do hiše, od občine do občine za katoliško časopisje. Katoliški časopis je baklja, ki sveti v to temo laži, zmot, hinavščine, ki jo nad nami razgrinja liberalno, laži polno časopisje. Vse žrtve, vsi zavodi, vse šole, ves trud je zaman brez uplívnega katoliškega časopisja.“

Naj bi si to resno besedo zapomnili vsi, ki se bojujejo za zmago dobre stvari! V katoliškem časopisju je naša zmaga! — „Naš Dom“, „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ naj najdejo pot v vsako slov. katoliško hišo!

Cenjenim naročnikom. * *

Pred dobrim mesecem smo poslali vsem naročnikom, ki še niso plačali naročnine, izkaz, koliko nam še dolgujejo za list. Prosili smo jih ob enem tudi, da naročnino prej ko mogoče pošljejo, ker bi jim morali drugače list ustaviti. Mnogi naročniki so res storili svojo dolžnost, a veliko jih še dolguje naročnino. Zato tiste naročnike, ki še svoje dolžnosti niso izpolnili, zopet opozarjamo in prosimo, naj takoj zaostalo naročnino plačajo, ker drugače lista ne dobijo več. Pri prihodnji številki, ki bo izšla dne 6. oktobra, bodo imeli tisti naročniki, ki še naročnine niso plačali do konca lanskega leta, na ovitku velik rdeč križ, in ta številka bo zadnja, ki jo bodo dobili, ako ne plačajo.

UPRAVNIŠTVO.

Deželni zbor.

Tudi v četrtkovi seji dne 22. t. m. ni prišlo do razprave o dnevnem redu, ker Nemci še vedno nočejo nič vedeti o slovenskih zahtevah. Prečital se je vsled tega samo utok.

V tej seji so stavili poslanci S. K. Z. naslednje predloge:

Poslanec dr. Verstovšek, Pišek in nov. so stavili predlog za podporo po toči oškodovanim posestnikom v Št. Ilju pod Turjakom in Mislinji v slovenjegraškem okraju.

Poslanec Roškár je vložil obširno interpelacijo na c. kr. namestnika in deželni odbor, s katero zahteva izvršitev sklepa deželnega zbora z dne 9. novembra 1908. Ta sklep vsebuje olajšave za pridobitev koncesije za izvrševanje zidarskih, tesarskih, kamnoseških in studeničarskih del na deželi. V slučaju, da c. kr. namestnika v interpelaciji z vso odločnostjo izraženi zahtevi ugodijo, potem bode nasilno zasledovanje naših rokodelcev od strani oblasti zelo omejeno, če ne celo odpravljeno.

Poslanec Vrečko je vložil predlog za podporo po toči poškodovanim prebivalcem v šmarnem okraju.

Poslanca Vrečko in dr. Korošec sta vložila predlog za podporo po toči poškodovanim v rogaškem okraju.

Nemcem se vendar-le oglašja slaba vest. Zato so se odločili, da se ta teden pogajajo s slovenskimi poslanci. Pogajanj se udeležujejo v imenu kluba od-

bornik Robič, dr. Korošec in dr. Benkovič. Mi popolnoma zaupamo svojim poslancem, ker vemo, da jim je pri srcu le blagor naroda, vsled tega jih bomo tudi v njihovem boju podpirali. Boj velja pravica in zahtevam našega ljudstva, in kdor je z ljudstvom, je sedaj tudi z našimi poslanci. Pogajanja Nemcev z našimi poslanci nam dokazujejo, kako neresnične so bile zadnji čas vse štajercijanske trditve, ki so hoteli vedeti, da se ceči našemu narodu iz Gradca samo med in mleko.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 23. septembra: V torek je prišel na Dunaj nemški cesar in je v Schönbrunu gost našega cesarja. Sprejem je bil sijajen. — Naš zunanji minister Aehrenthal obišče koncem tega meseca v Turinu laškega zunanjega ministra. Potem obišče laškega kralja v Racconigi in mu prinese lastnoročno pismo našega cesarja. — Delegacije bodo sklicane na dan 12. oktobra na Dunaj.

Dne 24. septembra: Poleg že zadnjič naznanjenih deželnih zborov so sklicani še sledeči: kranjski, goriški in istrski na dan 5. oktobra, moravski na dan 28. septembra, češki 30. septembra, dalmatinski 3. oktobra, tirolski 14. oktobra. — V New Yorku so odkrili zaroto, ki je imela namen, pahniti s prestola sedanjega japonskega cesarja. Krivce so zaprli. — V Lizboni na Portugalskem so zasledili veliko bombno zalogo 171 dinamičnih bomb. Revolucionarji so nameravali s streh metati bombe na kraljeve zveste vojaške čete. Z revolucionarji so baje zvezani tudi nekateri častniki. Zarote proti kralju dolže republikane.

Dne 25. septembra: Cesar se je podal večeraj v Marijino Celje, od koder se je povrnil zvečer v Schönbrun. — Ogrska vlada je sklenila, da prepusti za delegacije Košutovi stranki 4, Justhovi 3, Hrvatom 4, ljudski stranki pa en mandat, tako, da bo znašala vladna večina 48 glasov. — Rumunija organizira v Dobridži nov 15. armadni zbor z mrzlično naglico. Naglašja se, da se Rumunci boje, da bi v slučaju kakih balkanskih zmed zasledili Bolgari Dobridžo.

Dne 26. septembra: Radi delegacij se tekom tedna vrši zopet skupni ministrski svet. — Iz Madrida v Španiji poročajo, da je padeč ministrskega predsednika Canaleja neizogiben, in to radi katoliškega protestnega gibanja. Canalejev naslednik bo skoro gotovo grof Romanones. — Cesar je sprejel danes ogrskega ministrskega predsednika Khuena v avdijenci.

Kolera.

Kolera se v Mohaču na Ogrskem grozno hitro širi. Zbolele so zopet štiri osebe, dve pa umrli. Oblasti so brez moči. V Mohaču so odposlali kavalerijo, da zastraži kraj. Oblasti so storile vse, da bi ljudje ne pili vode iz zakužene Donave in iz zakuženih vodnjakov. Ljudje skrivajo bolnike, zato preiskujejo vse hiše.

Iz Ogrske se je zanesla kolera tudi že na Hrvaško. V Vukovaru je umrl na azijski koleri kočijaž Knežek. Vlada je obvestila takoj brzozjavno oblast, da ukrenejo potrebno, da se bolezen ne razširi, ter je izdala obširne odredbe za celo Hrvaško. Drugi dan po Knežekovi smrti pa je obolelo v Vukovaru 11letno dekle Terezija Fabri, ki je stanovala v isti hiši, kot Knežek. Dognalo se je, da sta Knežek in Fabri pila vodo z Donave, ki je okužena s kolernimi bacili. Na koleri je umrla v Vukovaru tudi Eva Valeri, soproga poštarja. Iz Dalja poročajo, da je tudi tam en slučaj kolere.

Na Dunaju je umrl pomorščak donavske parobrodne družbe, Štefan Bogdan, na koleri. Več oseb, o katerih se sumi, da so na koleri obbolele, so prepejlali v Franc. Jožefovo bolnišnico.

V Budimpešti je umrl na znakih kolere en delavec, ki je došel iz dežele. Dva druga, ki sta obolela na znakih kolere, sta bila prenešana v bolnišnico. V Mohaču sta umrli dve osebi na koleri. Skupno se

je dognalo 36 slučajev kolere, od katerih jih je 18 umrlo. Komisija za kužne bolezni v Mohaču se pritožuje, da je ljudstvo jako malomarno v izvršitvi zdravstvenih ukrepov. Razširil se je tudi glas, da zdravniki zastrupljajo ljudstvo. Dogodi se pogoste, da se novi slučajji bolezni niti ne prijavijo. Po cerkvah pridigajo duhovniki s prižnice o nevarnosti te bolezni ter opozarjajo ljudstvo na zdravstvene predpise.

V Belgradu so dognali na nekem potniku iz Ogrske prvi slučaj kolere.

Iz Italije poročajo, da je v Apuliji v nedeljo na novo obolelo 16 oseb, umrlo se pa 4 osebe.

Za Puglijo je dovolil italijanski kralj iz državnih sredstev izvanredni znesek 1.000.000 lir za pomoč prizadetim. V zadnjih 24 urah se je dognalo 18 novih slučajev, od teh 4 s smrtnim izidom.

V Carigradu je obolelo dosedaj na kolero 13 oseb. V zadnjem času so oboleli trije pomorščaki vojne mornarice. — V Trapezuntu na Turškem je obolelo v soboto 17 oseb na kolero in 12 umrlo. V nedeljo je obolelo 16 oseb, 7 pa umrlo. Več slučajev se je pripetilo v kaznilnici.

Mariborsko okrajno glavarstvo je naročilo vsem občinskim predstojništvom, da odredijo takoj naslednje in da vestno izvršujejo pod osebno odgovornostjo:

1. Na najnatanejši način je izvrševati veljavne ukaze (predpise) o zglašanju in policiji zastran tujcev glede vseh, v občinskem ozemlju nahajajočih se gostilnic in stanovišč (prenočišč) za tujce; vse one osebe, katere dojdejo iz kolero-sumnih krajev, mora preiskati občinski zdravnik in se morajo v prvih petih dnevih po njih dohodu glede njihovega zdravstvenega stanja zdravniško nadzorovati. Ako se opazijo pri tem sumni znaki bolezni, se morajo bolniki takoj, in sicer še pred dohodom uradnega zdravnika, na primeren način osamiti. Občina mora o vsakem takšnem dogodku nemudoma najkrajšim potom, ali brzojavno ali po brzem selu obvestiti c. kr. okrajno glavarstvo, na kar se boče brez odlašanja odposlal uradni zdravnik, da natančno preišče slučaj.

2. Na primeren način je skrbeti, da se pripravijo v občini nahajajoče se osamnice, oziroma zasilni osamni prostori. Ako je potreba, se morajo takoj uporabljati; zagotoviti pa si je tudi potrebne postelje in predmete v strežbo bolnikom. Vse občine imajo nadalje dolžnost, takoj izpolniti svoja razkuževalna (desinfekcijska) sredstva do predpisane mere, pri tem se posebno opozarja na nabavo nevgašenega (živega) apna kot cenega in za kmetijske razmere posebno pripravnega razkuževalnega sredstva. Morebitne parne razkuževalne pristroje je preskusiti glede njihove stvaritve (funkcioniranja), če treba, jih postaviti takoj v dober stan in najnataneje poučiti opravnike, kateri jim strežejo. Končno morajo preskrbeti občine s posebnimi skrbniki in strežniki za službo v osamnicah.

Razne novlice.

* **Duhovska vest.** Č. g. Franc Strmšek, kaplan v Ptuj, je prestavljen v Št. Vid na Planini.

* **Imenovanje.** Cesar je imenoval veleč. g. kanonika Jožefa Maječca v Mariboru članom deželnega šolskega sveta za Štajersko.

* **Umrl** je dne 25. t. m. v duhovniškem domu v Gradcu č. g. Josip Markovič, duhovnik v pokoju. Rojen je bil dne 5. februarja 1847 pri Sv. Trojici v Sl. goricah. — N. v m. p.!

* **Jeruzalemski romarji** so se vrnili v sredo zopet domov. Bilo jih je nad 500. Udeleženec romana, znan slovenski pisatelj, nam je obljubil za prih. številke podlistek, v katerem bo opisoval svoje vtise in spomine z romanja.

* **Naš cesar** v Marijinem Celju. Minolo soboto je bil naš cesar v Marijinem Celju. Ob dohodu ga je pozdravil marijoceljski župan Röggl. Cesar mu je odgovoril tako-le: „Veseli me, ker po dolgem času vidim zopet Marijino Celje, da se prepričam, kako lepo je napredoval ta krasen kraj. Marijoceljsko prebivalstvo kaže največje versko in patrijotično mišljenje, ker sprejema gostoljubno romarje monarhije in ne dela med njimi razločka v narodnem oziru. Naj bi vse tu govorene molitve našle pot k Vsemogočnemu. Zahvaljujem se za prisrčen sprejem in za izraze glede na lojalnost in udanost.“ — Cesarjev govor je velepomemben v dveh ozirih. Romanje sivolasega našega vladarja nam kaže vzor moza, vzornega katoličana. Njegov govor je pa tudi pomemben v političnem oziru. Praviceljubje nasproti vsem avstrijskim narodom odmeva iz vladarjevega govora. Vladarjeve besede so tem več vredne, ker so bile izgovorene na Štajerskem, kjer ne priznavajo Nemci Slovencev nobenih pravic. Cesar je s svojo pohvalo Marijocelčanov za njihovo gostoljubnost ostro obsodil negostoljubnost in narodno nasilstvo Nemcev napram Slovencev.

* **Gospodinjstva šola** v Repnjah na Gorenjskem. Na deželni kmetijski gospodinjstvi šoli v Repnjah se prične zimski tečaj dne 15. oktobra in bo trajal do 15. aprila 1911. Gojenke se poučujejo v šivanju, pranju, kuhanju itd., sploh v vsem, kar rabi umna gospodinja. Sprejemajo se dekleta iz cele Kranjske in tudi iz sosednjih dežel. Pismene prošnje in tožadene vprašanja naj se pošljejo do 10. oktobra 1910 na spodnji naslov. Priloženo naj bode šolsko in zdravniško izpričevalo. Ker je kraj izredno zdrav in miren in so gojenke tudi v dušnem oziru z vsem preskrbljene, je upati, da se oglasi dovolj gojenk za ta te-

čaj. — Vodstvo deželne kmetijske gosp. šole v Repnjah, p. Vodice na Kranjskem.

* **Novi deželno-brambovski polki.** Cesar je z najvišjo odločbo z dne 17. septembra potrdil, da se sestavi posebni deželno-brambovski vojaški polki, in sicer iz sedanjega deželno-brambovskega polka št. 4 v Celovcu in št. 27 v Ljubljani, in dalje posamezne gorske strojno-puškine skupine v Tridentu št. I., v Bolcanu št. II., in v Innichenu št. III. Celovski polk bo sestavljen iz dveh bataljonov, in sicer bo imel 1 bataljon 5 kompanij, drugi bataljon pa 4 kompanije. Ljubljanski deželno-brambovski gorski polk pa bo sestavljen iz enega bataljona, močnega 4 kompanije in dveh bataljonov po 3 kompanije. Vsakemu bataljonu je dodeljen poleg tega še oddelek strojnih pušk.

* **Delovna razmerja** za domače steklarje v steklarnici v Gebedžu pri Varni. Glasom poročila c. kr. poslanstva (konzulata) v Varni (na Bolgarskem) je v vasi Gebedže pri Varni pred kratkim tvrdka Freses, Meschulam in drug. jela obrtovati v steklarnici, za katero so se bili najeli večina avstrijski in ogrski steklarji, ne da bi bili poprej sklenili trden, vse pogoje delovne pogodbe vrejšajoč dogovor. Ker pa so delodajniki netočno in kakor trdijo delavci, tudi nekulatno izplačevali, je prišlo do razprtja in so morali delavci, ki so bili vsled predplačil zelo zadolženi, ostaviti službeno razmerje in so prišli tako v hudo bedo (stisko). Da se zabranijo izgredi, so se morali odposlati nazaj v domovino. Ker so se takšni prizori v istem podjetju, ki je bilo poprej v drugih rokah, že večkrat dogodili, in ker se more domnevati, da bode navedena steklarnica zopet skušala pridobiti potrebne steklarje iz monarhije, se zazdi okrajnemu glavarstvu domačim steklarjem nujno nasvetovati (priporočiti), da ne sprejmo nikakšnega dela v tej steklarni brez trdnih pismenih dogovorov (pogodb).

* **Ustanova za slepce.** Od Ivan viteza pl. Ebenau-a ustanove za slepce se oddata nadarbinu (prebenci), vsaka letnih 200 K z dnem 1. julija 1910 l. počenši. — Pravico do te ustanove imajo slepci obojega spola, osobito taki, ki so vrh tega bolehnii ali jako stari. — Prosilci, oziroma prosilke za te nadarbine vložiti imajo svoje s krstnim listom, z od kakega državnega (uradnega) zdravnika izdanim ali potrjenim zdravniškim spričevalom, z zakonitim ubožnim listom ter z dokazom o domovinstvu v kaki občini na Štajerskem (domovnico) in morebitnimi drugimi vrednost in ubožstvo prosilcevo dokazujočimi prilogami opremljene prošnje do 15. oktobra 1910 pri c. kr. štajerskem namestništvu v Gradcu.

* **Uvoz živine iz Hrvatske in Ogrske v Avstrijo** meseca junija 1910. Iz službenih statističnih podatkov, ki se objavljajo o trgovinskem prometu med Avstrijo in Ogrsko-Hrvatsko, povzamljemo, da je bil uvoz živine iz Hrvatske in Ogrske v Avstrijo meseca junija t. l. sledeči: Rogate živine se je uvozilo 32.716 komadov v vrednosti K 6.940.334; ovac in konj se je uvozilo 8.963 komadov v vrednosti K 114.266; prašičev se je uvozilo 55.443 komadov v vrednosti od K 6.915.904. Letošnji uvoz živine iz Hrvatske in Ogrske v Avstrijo je nasproti lanskem v istem mesecu narasel: pri rogati živini za 6.378 komadov v vrednosti od K 527.777; pri prašičih je narasel za 17.448 komadov v vrednosti od K 850.570; nasproti je padel uvoz koz in ovac za 669 komadov. Od rogate živine uvozilo se je največ volov za klanje in to: 7.098 komadov, od prašičev največ pitanih preko 220 kg in to: 33.658 komadov in nepitanih svinj (preko 10 do 60 kg) 21.361 komadov.

* **Pristopila** je k ljubljanski Zadružni zvezi ormoška posojilnica, ena izmed najstarejših na Spodnjem Štajerskem, osnovana po velezaščuznemu gosp. notarju dr. J. Geršaku, ki je bila dosedaj pri celjski Zadružni zvezi. Od gotovih zavratnih faktorjev se je hotelo spraviti ob zaupanje, ker ni trobila v liberalni rog.

* **Novi slov. trg** na Spodnjem Štajerskem. Poroča se: Delo za povzdigo slovenske občine St. Jurij ob Ščavnici v trg gre vzlic mrzličnemu oviranju krepko naprej. Posilnecem se namreč boje, da bi s povzdigo St. Jurja ob Ščavnici v trg izgubili za vselej up na zmago v gornjeradgorskem okrajnem zastopu. Zato so tudi pri tožadevnem glasovanju v šentjurskem občinskem zastopu nasprotovali, pa niso mogli zmagati. St. Jurij ob Ščavnici bi bil prvi slovenski trg v — Slovenskih goricah.

* **Narodnost** — komedija. Med starini in mladini se bije boj za prvenstvo, posebno mladini so pravi mojstri v zabavljanju in zmerjanju. Kakor stare babe ali pa majhni študentki, ki se še krogat učijo, stresajo psovke kar iz rokava in so strašno radikalni. Mi gledamo celo otročarijo iz daleka, ker nam je že davno padla mrena izpred oči in pričakujemo konca take narodnostne komedije. Dr. Oražen se sicer še zvija v svojem narodno-radikalnem glasilu, ki sme edino priobčevati inserate Nemcev, in trka na narodna prsa, toda v resnih političnih krogih pa mož, ne glede na malenkostne zmožnosti, po prodaji pivovarne v nemške roke, nima več mesta. Sokoli in ožja klika mladinov naj svojega starosta, oziroma voditelja nosijo na ramah in povzdigujejo v višave — v boju za narodna načela dr. Oražen v težavnih in resnih dnevih brez škode za narod nastopiti ne more in ne sme. To je naše mnenje po naši logiki. Kričanje vse za narod je prazno in brez vidnega vspeha! V Gaberju govori starosta Sokolov za osvoboditev mesta Celje, v Ljubljani prodaja podjetja narodnim nasprotnikom, pri davčnih oblastih se prička za slovenski razpravni jezik, nato pa vlaga vloge v edino zveličavnem

nemškem jeziku. Pojdite se farbat s takim — narodnim radikalizmom!

* **Ploj pred sodiščem.** V ljubljanski tožbi med starimi in mladimi liberalci je nastopil dne 24. t. m. dr. Ploj pred sodiščem kot priča, kjer je izpovedal pod prisego, da je mešetaril med vlado in ljubljanskimi liberalci. V razpravi se je pokazalo v zelo čudni luči tudi postopanje Plojevo proti članu svojega kluba. Ploj je namreč svoječasno obvestil liberalnega voditelja na Kranjskem, dr. Trillerja, da vlada ne potrdi Hribarja za ljubljanskega župana. Plojevo postopanje je nekaj popolnoma novega v parlamentarnih navadah. Hribar je državni poslanec in član dr. Plojevega kluba ter kot tak zastopa v klubu koristi ljubljanskega, zdaj razpuščenega narodno-naprednega občinskega sveta. Hribar je pa tudi načelnik narodno-napredne stranke. Dr. Ploj bi bil moral zato po dosedanjih navadah parlamentarnih korporacij v vsem informirati edino in zgolj tistega poslanca, ki sedi v njegovem klubu in ki je obenem načelnik narodno-napredne stranke. Strankin načelnik je tisti, ki mora imeti vse niti v rokah, ker če jih nima, ni več pravi načelnik, ampak zgolj slamnati mož. Dr. Ploj pa ni postopal tako in je o vsem informiral dr. Tavčarja in dr. Trillerja, ki nista niti člana Plojevega kluba in tudi ne predsednika narodno-napredne stranke. Tako preziranje poslanca in načelnika ne odgovarja parlamentarnim navadam. Vsa stvar ima pa še drugo lice. Saj se je res šlo pri teh informacijah in pogajanjih za važno liberalno strankarsko zadevo in se je šlo za osebo poslanca in strankinega načelnika, ki ni znal, kaj da se obravnava o njem samem za njegovim hrbtom, za hrbtom strankinega načelnika samega. Najmanj, kar mora strankin načelnik zahtevati, je pač, da je poučen o vsem dobrem in slabem, kar se tiče stranke. V vsaki disciplinirani stranki bi bilo nemogoče tako postopanje, kakoršno je zavzel v slučaju Hribarjeve nepotrditve in o njegovem nasledniku dvorni svetnik dr. Ploj. — Razprava o tožbi starih in mladih liberalcev v Ljubljani je tudi v krogih, kjer je imel Ploj dosedaj še nekaj zaupanja, dvornemu svetniku mnogo škodovala na ugledu. Tako se uskok dan za dnevom samega sebe ubija!

* **„Stajere“** se trudi na vse mogoče načine, dokazati svojim, ne posebno razvitim čitateljem, da rodi obstrukcija v deželnem zboru marsikatero škodo. Skrbno pa jim prikrija, da se je ravno vsled tega začela obstrukcija, ker se je zanemarjalo Spodnji Štajer. Mi vemo za dobro sredstvo, kako se lahko obstrukcija takoj odpravi. „Stajere“ naj pregovori svoje nemške prijatelje, da se ozirajo v deželnem zboru v polni meri, in ne samo z drobtinicami na Spodnji Štajer, in ko to doseže, isti trenotek je obstrukcija konec. Sedaj pa, ko pride na Spodnji Štajer namesto 5 milijonov, kakor bi bilo pravično, komaj pol milijona, je edino na mestu boj proti nemški krivični nadvladi. Zato pa živeli naši dež. poslanci!

* **Izpraševanje vesti.** Kakor je dvornemu svetniku Ploju na Polenškaku dne 11. t. m. izpraševal posestnik Meško njegovo politično vest, tako sta ta posestnik oskrbela dne 18. t. m. pri Veliki Nedelji g. kaplan Štuhec in g. Kozar. Shod sploh ni bil dobro obiskan, kakor je to povdarjal celo predsednik shoda, liberalni advokat iz Ormoža, dr. Sernec. — Plojev govor je bil brezbarven, brez jasnih mnenj in določenih ciljev. To je že tako Plojeva navada, samo da se panajo poslušalci; da se mu nazadnje ploska, pa konča z besedami: „Bog živi našega slovenskega kmeta!“ Kako mrtev je bil ves njegov govor, dokazuje najbolj to, da so se dolgočasili ne le poslušalci, ampak se je zehalo celo predsedniku dr. Sernecu. Na prav fin način je g. Jožef Kozar poučil dr. Ploja, da on drugače govori, nego stari. G. kaplan Štuhec je s svojimi vprašanji in izvajanjmi vzbudil vsaj nekaj življenja. Shod se je končal brez zaupnice dr. Ploju in sploh brez vsake resolucije; torej se ne more gošpod hofrat ponašati z nobenim uspehom. Može se začeti odhajati že pred zaključkom. Tedaj je pa Ploj milo vskliknil za njimi: „E, ostanite še malo! a možje so rekli: „Imamo zadosti“, in šli so.

* **Zmešani liberalci.** Naši liberalci so zaradi boja naših poslancev v deželnem zboru sila zmešani. Dobro jim je znano, da je bil boj potreben, ker se gre za ljudske pravice in zahteve, na drugi strani pa jim de hudo težko, da bi pohvalili naše poslance. Zato se lovijo na vse strani. Zadnje nedelje so imeli tri shode, dr. Kukovec v Središču, Spindler v Kostrivnici in Lesničar v Trbovljah; drugi liberalci niso hoteli več na shode, ker odkrito priznavajo opravičenost slovenskega odpora v Gradcu. In še trije govorniki liberalne stranke niso soglašali v svojih izvajanjih. Najbolj jo je pogodil seveda general dr. Kukovec, ki je izvajal, da slovenski narod z ozirom na domnevno nevarnost za katoličanstvo ni voljan odobravati obstrukcije, za katero morajo po dr. Kukovecem in „Stajerčevem“ mnenju Slovenci plačati stroške. Spindler v Kostrivnici pa je bil mnenja, če se je že z obstrukcije pričelo, se mora boj tudi častno izvojevati, in bilo bi nedopustljivo, ko bi poslanci popustili. A Lesničar v Trbovljah je bil mnenja, da nas Slovence sedaj prehudo tlači peza vsakdanjih skrbi, da bi se navduševali za prazne fraze, kakor so geslo Proč od Gradca, o samoupravi, o izpremembi sistema itd. Kakor je videti iz liberalnih nastopov, se v njihovem taboru uprizarja sedaj igra: Zmešnjava nad zmešnjavo! Nemci se predstavi krohotajo, slovenski narod pa žaluje, da njegovi sinovi v tako resnih časih nimajo več smisla za njegove potrebe in za njegovo čast.